

Proračun ljubljanske občine v načelu sprejet

Ponesrečen poskus sabotaže v ljubljanskem občinskem svetu

Eksodus podžupana Serneca, Ivana Hribarja in še nekaterih občinskih svetnikov – Razkritja župana dr. Puca o pravih vzrokih te taktike – Energičen županov obračun z opozicijsko demagogijo. – Protest magistratnih uslužbencev proti Ivanu Hribarju

Ljubljana, 23. aprila.

Danes se je nadaljevala generalna razprava o proračunu za leto 1929. Kmalu po 5. uri je župan dr. Puc otvoril sejo, ki je skoraj polnoštevilno obiskana.

Obč. sv. Rupnik proti denuncijatoričnim namigavanjem

Pred prehodom na dnevni red se je ozlastil obč. svet. Rupnik v osebni stvari k besedi: »Slovenec« je prinesel o nekrovem mediklu v večeršnji seji poročilo, ki je takoj prikrojeno, kakor da bi hotel govornik s tem mediklom žaliti armado. Res je, našel govornik, da sem napravil mediklo »oficirji« na stanujoči v mestnih hišah! S tem sem hotel povedati le dejstvo, da mestna občina vzlic neplačani namemini za vojašnice gre oficirjem povsod na roko in jim daje tudi stanovanja v mestnih hišah. Tako mislim so razumeli tudi vsi drugi občinski svetniki in župan sam, kajti sicer bi me bil poklical na red. »Slovenec« me ne bo učil patriotizma.

Župan dr. Puc izjavlja, da je razumel mediklo v tem smislu, kakor je poiskal govornik, zato ni imel povoda nastopiti proti njemu.

O potrebi reorganizacije mestne uprave

Nato je podelil k nadaljevanju razprave o proračunu besedo obč. svet. Rožiču, ki naglašal, da se mu zdi proračun nerealen. Govornik se bavi v prvi vrsti z osebnimi izdatki za uradništvo. Graja, da dobiva sedem višjih uradnikov stanarino, da pa istočasno imajo naturalno stanovanje v mestnih hišah. Zopet drugi uradniki so, ki plačajo v mestnih hišah manjšo namemino nego znaša njihova stanarina. Govornik ugotavlja, da znašajo plače mestnega uradništva od 8000 do 2000 Din mesečno, od teh ima 16 uradnikov od 5 do 8000 Din, tako da se ne more reči, da bi bilo mestno uradništvo slabo plačano. Govornik obsežno razpravlja o dosedanjem delu reorganizacijskega odseka, čegar načelnik je. Prišel je od načelnikov vseh uradov mestnih podjetij vsega skupaj 24 referatov o vraščanju reorganizacije posameznih oddelkov. Odsek se bo in se je že tudi po možnosti oziral na izražene želje ter je stavljal v tem oziru že več predlogov finančnemu odseku, katere predloge je govornik tudi prečital. Prof. Rožič je proti dokladam gradbenim uradnikom za komisije med službenim časom. Od uradništva in od delavstva zahteva strumno in točno delo, obenem pa zanje dobre plače. Je proti naduram, ker smatra to za izkoriščanje. V daljših izjavah razlaga govornik svoje nazore o reorganizaciji mestnih referatov. V mestni upravi vlada nekaj kaosa, krivja je temu vojna, a slabo je tudi, da smo v zadnjih desetih letih imeli po zadnjem stalnem županu nebroj komisarijev, kerentov in posameznih županov, za kratek čas. V desetih letih toliko gospodarskih! Na ta način mora priti vsaka kmetijska hiša na kanti! (Slošno odobravanje.) Proračun je tako krhel, da se bojim, da bo oni, ki za bo v Beogradu proučili, našel mnogo lukenj v njem. K sklepa apelira govornik naj bodo občinski svetniki v svojem poslovanju odkriti in na varu le čast in uzel kolezov in občinskega sveta.

Druzi govornik je obč. svet. Uratnik, ki najprej naglašal, da ni bilo v finančnem odseku nikake sklenjene večine. Večina se je ustvarjala od vraščanja do vraščanja. Govornik polemizira, obirneje z večeršnimi izjavami obč. svet. Hribarja in zavrača njegovo žalilno o »socialistični demagogiji«. Vsa sklenjena nekaterih večeršnih govornikov sloveča na valorizaciji v relaciji 1:11 so napočena in neresna, ker nam mora po življenjskih izkušnjah v to svrhu služiti ključ vsaj 1:15. Reorganizacijski odsek je potreben, vendar ni se pomni, da se javna uprava ne more ravnati v osebnih vraščanjih po sistemu zasebnikov in poslovnih ljudi, ker ima tudi socialne naloge. Povprečne plače mestnih delavcev znašajo od 45 do 46 Din dnevno. Če ima kak posamezen delavec višje prejemke, je to gotovo posebno kvalificiran. Govornik zagovarja glede gradbene akcije (tkz. dumaiski sistem, ki je znal niti ovire, da so se hiše plačale večinoma iz tekočih sredstev brez dolgov. Zagovarja svoj predlog o 1½% davščini od devalvacije hitoket.

Ostrijm zavrnitvam obč. svet. Uratnika skuša odzgovarjati obč. svet. Hribar.

Protest magistratnih uslužbencev proti obč. sv. Hribarju

V svojem večeršnjem govoru je obč. svetnik Ivan Hribar ostro napadel Zvezo magistratnih organizacij, češ da je to »uradni svet« in da so informacije o položaju mestnega uradništva, ki jih je zveza v posebnih spomenic dala obč. svetnikom neustojne in nepravilne. Svaril je mestno uslužbenstvo naj ne prenenata loka in mu je očital, da je dobro vedel, da mestni komisar nima pravice zvišati prejemkov mestnega uslužbenstva, vplivajo po sovietsko na mestnega komisarija zaradi zvišanja službenih prejemkov.

Hribarjev izpad je že snoči vzbudil začetne v občinskem svetu, pri mestnem uslužbenstvu pa je izzval ogorčenje, češ da se ga dolži komunistični tendence in lažljivosti. Zato je Zveza magistratnih organizacij naslovila danes na župana protestno pismo, ki ga je dr. Puc po odgovoru z. Hribarja obč. svetniku Uratniku v javni seji prečital. V tem pismu se ugotavlja, da je Zveza legalna organizacija, čije pravila je odobrila pokrajinska uprava in čije namen je varovati stanovske, kulturne in gospodarske interese včlanjenih organizacij ter želja kot posvetovalni faktor sodelovati pri ureditvi mestne uprave. V tej Zvezi so včlanjene vse organizacije mestnih uslužbencev ljubljanske, izjemoma delavcev in dnevnika.

Ves čas svojega obstoja je delovala Zveza popolnoma v skladu z občinsko upravo, z gospodi župani, gerenti ali komisariji. Vse želje organizacij je Zveza sporočala vsolej v obliki najvpludnejših pism. Nikdar in nikoli ni Zveza posredovala zaradi kakršnihkoli imenovanj ali pomaknitve, nasprotno je opetovano župane, komisarije in go-

rente prosila, da naj se sprejemanje uslužbencev do skrajnosti omeji in vse delo razdeli tako, da bo obstoječe število uslužbenstva zadostovalo, ostalo uslužbenstvo pa bi se lahko bolje plačevalo. Zveza magistratnih organizacij nima torej niti ciljev, niti metod »svetja« in odločno odklanja vsako nasprotno tolmačenje.

Spomenica, ki jo Zveza predložila županu in vsem občinskim odbornikom, je sestavljena po najskrbnejši zbrani informacijah mestnega knjigovodstva, uradnih načelnikov in predsedstvenega tajništva. Informacije so absolutno točne in pravilne. Zveza zavrača očitjanje, da bi bilo kedajkoli mestno uslužbenstvo nespametno in nepravilno sprenapenjalo loka. Protestno pismo prosi župana, naj popravi resnici na ljubo očitke gosp. Hribarja, kar je župan storil s prečitanim pismu, ki je napravilo na obč. svet vsled svojega dostojnega, a vendar energičnega tona najboljši vtis.

Nadaljnji govorniki

V nadaljevanju dnevnega reda je obč. svet. Muser grajal nezadostno organizacijo občinske uprave, ki zavlačuje rešitev spisov. Zahteval je, naj se sklepi odsekov čimprej predlagajo občinskemu svetu. V mestni upravi naj se odstrani vsako strankarstvo. Uradništvo naj bo pošteno plačano, potem bomo lahko zahtevali pošteno delo.

Obč. sv. dr. Jerič je primerjal letošnji proračun z lanskim in se čudil zvišanju posameznih postavk.

Obč. svet. Likozar: Pojasnjuje, kako so se določile namemine v mestnih hišah in trdi, da je vzrok propadanja trgovine posebno detalistov in obrtnikov, preveliko pretiravanje namemin. Ker ima dokazano, da je ena četrtina hišnih posestnikov spremnila le krone v dinarje, ena četrtina je vzela 5 do 10 kratno krono v dinarjih, dočim je polovica hišnih posestnikov zvišala predvolno namemino od 10 do 30 krat. Mestni inventar je nastavljen na nizkih cenah, zato bi mu uzael predlog, naj občinski svet valorizira svoj inventar. Tramvaj kakor je danes, ne more več ostati. Ali naj se razširi ali na ukine. Za šolstvo posebno za šolska poslopja je zelo slabo oskrbljeno in bo treba čimprej temu odnemoči.

Obč. svet. Rutar se zavzema za delovno in ugovarja trditvi obč. svetnika dr. Ravnharja, da je slovenski delavec manj sposoben za delo nego tuji delavci.

Podžupan inž. Sernece nima zaupanja v mestno upravo.

Nato je povzel besedo podžupan inž. Sernece, ki izjavlja, da je on proti proračunu, ker nima zaupanja v mestno upravo. Skušal dokazati, da finančni odsek in mestna uprava nista bila odkritostna, ko sta predlagala prodajo občinskega obligacijskega posojila, ter da ni bil naveden kurz po katerem se je prodalo. Govorilo se je o nominalu 80 do 85, pa se je prodalo za 75, kakor se je kasneje izkazalo. Zato govornik ne more zasovati za proračun.

Obč. svet. Tavčar: Pričakuemo, kaj hočete še povedati?

Inž. Sernece: Mar vam že nisem dosti povedal? Da to svoje odklonilo stališče še bolj podčrtam, se ne bom več udeležil naslednjih sej za razpravo proračuna. Tisti, ki so mogle mnenja, mi bodo sledili.

Glavni z več strani: To smo že vedeli. Nato so med iročnimi »oh« klici zapustili seino dvorano, kolikor se je moglo opaziti obč. svet. Sernece, dr. Jerič, Bahovec, dr. Puntar, Jezlič, Olup, Muser in Hribar.

Energičen nastop župana proti demagogični kritiki.

Predsedstvo je prevzel najstarejši obč. svetnik dr. Gregorič ter podelil besedo županu dr. Pucu.

Nisem nameraval že sedaj poseči v debato, vendar na izjavljanje z. podžupana se moram oglasiti že sedaj k besedi. Pred enim mesecem je z. podžupan stal na drugem stališču. Takrat je imel zaupanje v občinsko upravo. Tedaj ni našel nobene stvari, ki bi ga motila radi prodaje obligacijskega posojila. Res je, da je nastal nek konflikt, ki ga nisem zakrivil jaz, marveč je bil kriv z. podžupan. Od tega momenta ni imel več zaupanja v občinsko upravo. Od tega dne se je delalo na tem, da se ta občinska uprava razruši. Tak predlog je bil tudi meni stavljen (»oh, čuite čuite«) na sodeluemu na tem. To povem, da bo javnost vedela, kakal se je vršil eksodus. Res ni proračun sestavljen kakor bi bilo želeli. Previsok je toda krivda ni naša, tudi ne gerentskega sveta, ki je bil na čelu občine leta 1925, in 1926, in je zaustil vrnoro gospodarstvo. Želel je stanovniško akcijo, zgraditi 16 hiš, in okrenil garancije za privatne gerente. Ukrepi, ki jih je razširil elektrarno, začel zidati klavirno in popravit plinarino. Ko je bil gerentski svet odstavljen, je zaustil le 40 milijonov občinskih dolgov. Drugače vladni komisar V. 14 mesecev je zadožil mestno občino tako, da se še danes ni moglo tega popravit. Nemščinski računov smo našli za 43 milijonov. Zato nisimo mi krivi, ker moramo srbeti za popravo tega, kar se je prej zakrivilo. Lanski proračun sestavljen od vladnega komisarija, je bil fiktiven. Ta fiktivnost se pozna tudi v letošnjem proračunu, ker moramo kriti obveznosti potrebnega zavoda, stanovniške akcije, tramvaja itd.

Stanovniška akcija vladnega komisarija je bila dobro mišljena a ni bila dobro izpeljana. Takoi ko je bila sklenjena, smo lo vsi podpirali in smo povsod agitirali privatno in v našem časopisu, 80% podpisnikov obligacijskega posojila so naši prijatelji. O sabotaži ne more biti govora. Danes na je blaznost, da bi hoteli lince vinnati obligacijske posojila na 6%, ko d-htijo za naložen denar v hranilnicah na 7%. Kar se travmala rše kupnina 2 in pol milijona dinarjev n-htlo se tako neodmno, tudi če bi bili dali le za staro železo. Dandajšl smo, ker je komisar prevzel obveznost za nadaljnji 10 milijonov za obnovitev tramvaja, tako da n-ht stane odkup mesto 2 in pol milijonov, celih 12 in pol milijonov. To kar je znesel pred občinski svet inž. Sernece, kot nekako

tajinstveno razkritje v današnji seji, ni bilo nič talnega in neznanega, saj sem mu dal že vse spise in dokumente na razpolago. To smo tudi že svoi čas objavili v »Slov. Narodu«. Očitek, da se ni vedelo za obrestno mero oziroma za oddanih kurtz, je le toliko točen, ker tudi strokovnjaki niso znali zračunati obrestno mero in le bila diferenca v računu od 7 do 10%. Dva bančna direktorja ex. Reich in dr. Slokar, sta izjavila, da je kupnina razmeram na denarnem trgu primerna. Po tej izjavi sem bil pomirljen in sem se odločil. Pa tudi v obh večinskih klubih se je o tem ločeno in skupno govorilo in sklenilo ter tudi v finančnem odseku. V »Maloželezniški družbi« sedi šest občinskih svetnikov in dva občinska uradnika, torej se ne more reči, da je bila to tajna stvar. Kar se tiče tamstva je mestno knjigovodstvo odsevalovalo, da se zastavijo mestna poslopja v varnost obligacijskega posojila, in zato se ni predložil predlog za vkližbe. Siemens je prodal obveznice mi na nismo izvršili vkližbe, zato smo bili mi ex obliže.

Nato brani župan bivši gerentski svet, kateremu se je tekom debate opetovano očitalo, da je pustil neupravičeno napredovati veliko število mestnih uslužbencev. Izhala na po natančnih zapisih, ki jih župan prečita, da je v teku dveh let bivši gerentski svet nastavlil le 14 dnevničarjev in to v času, ko so se vršila ogromna nova dela. Res pa je gerentski svet odpravil nekatera neupravičena napredovanja, ki so se izven reda izvedla pod pokoinim županom Peričem. Potem govori župan o določevanju namemin, pri katerem se ne more gledati samo na kvadrature, nego tudi na socialni položaj prizadetih. Govorilo se je tudi, da bi moral bivši gerentski svet poravnati vso škodo, ki jo je povzročil mestni imovini. Jaz se rad obvežem plačati vso škodo, ki jo je bale gerentski svet povzročil, ker vem, da take škode ni bilo, nač pa je gerentski svet doprinesel mnogo koristnega za mestno občino. Škoda pa se dela s tem, da se zavlačuje smoteno delo mestne uprave s sabotažo občinskega sveta in s tem, da se ne dela.

Župan je nato navedel več primerov kako je treba voditi mestno gospodarstvo, da bo prospevalo obrtništvo, industrija in trgovina in da bo delavstvo zaposleno. Zavračal je očitek, da se odlučuje mestu industrija zaradi prevelikih davčin. Navedel je v poljsko občino Krant, kamor je prišla industrija čenrav so občinska bremena in do klade večje kakor v Ljubljani. V prvi vrsti moramo skrbeti za cenena zemljišča in ceneno elektriko, ki bi omogočila v Ljubljani industriji razmah in razvoj.

G. obč. svet. Hribar je večeraj napravil razliko med predvojnimi in vojnimi ljubljanskimi župani. Predvojni ljubljanski župan je bil velik gospod. Osebnost je poznal vsakega meščana in lahko mu je bilo županovanje, saj takrat še ni bilo nikakih socialnih vraščanj in ni bilo brezposelnosti. Brezposelnost je opravljala stara Fluxovka. Povoini časi pa so drugačni. Odtutih je nebroj novih socialnih in drugih vraščanj. Po vojni smo dobili dolgo, blatno in raztrgano vas in pokazalo se se težke socialne nepravilke. Pred vojno ni bilo nikake stanovanjske bede. Sedaj stojimo pred čisto drugimi problemi, kakor na je stal predvolni ljubljanski župan. Če je z. Hribar ponosen na svojo uniformo kot bivši poslanik, pa bom jaz zadovoljen, da me bo ljudstvo ohranilo v spominu. Da nisem bil samo župan hišnih posestnikov, ampak tudi župan zatiranih in ubogih. (Najživahnejše odobravanje in plaskanje.)

Županov govor je napravil na obč. svet. globok utis. Obč. sv. dr. Ravnhar ga je na kritiziral z zahtevo, da se ugotovi število navzočih občinskih svetovalec, ker dvomi, da je še podana sklepčnost.

Župan: Navzočih je 32 svetovalec. Vse je v redu. Seja se nadaljuje. (Obče odobravanje.)

Obračun z destruktivno reakcijo

Obč. sv. dr. Joža Bohinjec je z ozirom na eksodus 7 občinskih svetovalec povdajal, da je občinski svet postavljen pred težko preizkušnjo, ali je sposoben, da preboli preteklost in živi za bodočnost in ali je razumel pomen in bistvo 6. januarja. Oni, ki so zapustili sejo, te preizkušnje niso prestali. V zbornici sta zavladala duh in miselnost, ki iščeta le osebnih in ožjih koristih. Obžaluje, da se debata ni mogla vršiti stvarno in da odhajajoči gospodje niso mogli staviti nikakih pozitivnih predlogov, kako naj bi se vodilo bodoče gospodarstvo. Debata se je vodila le okoli starih reminiscenc. Smatra, da je bil odpor proti pravnemu prečiščenju osterjen in da je to zadnja etapa n-htre, kako naj bi se odstranila avtonomija mesta. Naša dolžnost na je, da branimo avtonomijo mesta Ljubljane in jo držimo. Mesto destruktivnih elementov naj pridejo v zbornico ljudje, ki bodo pozitivno delali. Uvidevamo, da gospodari, ki so odšli, ni prešel duh 6. januarja v meso in kri.

Govornik je v drugem delu svojega govora nato zlasti povdajal, da treba dvigniti finančno moč Ljubljane na drugačen način. V prvi vrsti je bila koristna ideja koncentracije kapitala jugoslovanskih vojških mest. Ustanovil naj bi se primeren denarni zavod jugoslovanskih mest. (Živahno odobravanje.) Drugič je treba ustvariti močno in trdno zvezo vsaj slovenskih mest, ter v tem oziru opozarjal na organizacijo českoslovanskih mest. Finančno važno bi bilo tudi, ako bi mestna občina ustanovila svoj lastni zavarovalni zavod, s katerim bi dosegla lepe finančne uspehe. Nato je govornik premotiral proračun s socialno-političnega stališča ter je bil mnenja, da so nekatere postavke še prenizko določene v proračunu.

Obč. sv. Likar je ironično omenil žalostni nastop slučajno sestavljene opozicijske reakcionarje. Konservativna strža je zapustila zbornico in se konservativce gre v opozicijo, gre samo trenutno, ker hoče doseči oblast. Sedanja opozicijska skupina je

čisto slučajna in obstoja iz vseh mogočih elementov. Mi se tej skupini nismo pridružili. Po vseh debatah, ki so se vršile v zbornici, je sedaj nesporno, da bi ta skupina, če bi prišla na oblast, spravila občino, njeno gospodarstvo in prebivalstvo v še večje nepravilke. Če je sedaj ta skupina na račun uradništva, delavstva in drugih napravila toliko napadov, potem vprašam, kdo bi imel še veselje delati, če se mu že v naprej zagreni vsak grizljaj kruha. (Klici: »Res je!«) Govornik je nato v glavnih obriših razvil socialno-politični program, ki naj bi ga izvedla občina.

Obč. sv. Rebek je ugotovil, da so danes tisti ljudje, ki so z vso svojo avtoriteto ponudili svoje sodelovanje, doprinesli dokaz svoje nesposobnosti, ko so se pred dokončanjem največjega dela občinskega sveta, pred doprinosom proračuna umaknili iz dvorane.

Kljub temu bo občinski svet dokončal svoje delo. Vsi stanovni pričakujejo, da se bo res pričelo delovati v splošni blagobit. Govornik razpravlja potem o strokovnem šolstvu za obrtni naraščaj in za delavstvo. Končaj je z apelom, da je naša naloga vztrajati in sodelovati za napredek in solidarnost vseh ljubzen nas družji, delajmo v prosep naše občine vzlic vsem zaprekam, ki se nam stavijo od gotove strani. (Odobravanje.)

Ker so se ostali govorniki odpovedali besedi ali si pridržali besedo za specialno debato, je župan zaključil generalno debato in stavljal prehod v specialno debato na glasovanje. Predlog je bil sprejet soglasno.

Ob 11.15 ponoči je župan prekinil sejo in napovedal nadaljevanje za jutri, v srelo z dnevnim redom: Specialna debata o proračunu za leto 1929.

Prvomajske proslave prepovedane

Odlok notranjega ministrstva — Vse običajne prvomajske proslave odpadejo

Beograd, 23. aprila p. V smislu odredb notranjega ministrstva je beogradska policijska direkcija (Uprava grada) prepovedala za 1. maj vse proslave, manifestacije, obhode, zborovanja in govore. Prav tako je zabranjeno

izobežanje rdečih zastav in nošnja sličnih znakov.

Slična odredba je bila izdana tudi vsem velikim županom za vsa področja v državi. Zato odpadejo vse običajne prvomajske proslave.

Izpopolnitev solunske svobodne cone

Vse naprave bodo modernizirane in izpopolnjene tako, da bodo odgovarjale vsem zahtevam

Beograd, 23. aprila p. Danes se je v Beograd pomočnik ministra financ Gospodnetić. Tekom 8 dni je obiskal našo svobodno cono v Solunu ter razne ustanove finančnega ministrstva v Južni Srbiji.

V razgovoru z novinari je izjavil, da so naprave v naši svobodni coni v Solunu zadovoljujoče in da more naša cona sprejeti po dva 5000-tonska parnika. Vrhu tega razpolagamo s prostornimi skladišči ter z velikim prostorom za natovor živine. Naša vlada namrava svobodno cono v Solunu še bolj izpopolniti, tako da bo lahko konkurirala vsem ostalim conam v solunskem pristanišču in toliko celo svobodno grško luko. Končno se razmišlja o komercializaciji vseh naprav, tako da naša trgovina preko te cone ne bi trpela od birokratizma in uradnega zavlačevanja.

likim prostorom za natovor živine. Naša vlada namrava svobodno cono v Solunu še bolj izpopolniti, tako da bo lahko konkurirala vsem ostalim conam v solunskem pristanišču in toliko celo svobodno grško luko. Končno se razmišlja o komercializaciji vseh naprav, tako da naša trgovina preko te cone ne bi trpela od birokratizma in uradnega zavlačevanja.

Drugi dan razprave proti Josipu Šuniću

Simpatična izjava Ristovičeve vdove — Razprava bo bržkone danes zaključena

Zagreb, 23. aprila. n. Danes se je nadaljevala pred soličnem razprava proti morilecu Ristoviću Josipu Šuniću. Interesantna je bila izpoved priče gđ. Cecilije Mrzjak, ki je bila usodnega dne skupno z Ristovičem v restavraciji »Kolo«. Priča se je svojetasno v Beogradu, kjer je bila namočena v nekem brivskem salonu, seznanila z novinarjem Ristovičem. Usodnega dne jo je srečal v Zagrebu ter jo povabil v restavracijo. Ošla je z njim v »Kolo« ter je bila priča incidenta. Današnja razprava je dogajala, da priča Cecilija Mrzjak ni bila zapletena v Ristovičovo afero.

Dalje je bil zaslišan politični uradnik Vasiljević, ki je izjavil, da mu je obtoženeec Šunić takoj, ko so ga privedli pred njega, kategorično izjavil, da je hotel umoriti Ristovića. Obtoženeec pa je to na razpravi odločno zanikal, naglašujoč, da se tega ne ve nikakor spominjati.

Veliko pozornost je vzbudila pismena izjava Ristovičeve vdove, ki jo je naslovila na

predsednika senata. Ga. Zorka Ristovičeva izjavlja:

»Odstopam od tožbe proti morilecu očeta mojih otrok, ker smatram, da je bil morilec Josip Šunić zaslepljen po plemenski strasti in je pogrješno umoril mojega pokojnega moža. Moj mož je bil z vsemi čustvi tako Hrvat, kakor Srb. Imam samo eno željo, da preneha politična borba med bratskim narodom in nastopi krepka sloga in pravo bratstvo med Srbi in Hrvati. Ravno tako odstopam od odškodninske zahteve in ne zahtevam obsojdenja«.

Ta izjava je vzbudila med občinstvom splošno odobravanje in živahne komentarje. Popoldne se je nadaljevalo zasliševanje stražnikov, ki so prišli intervirat v restavracijo »Kolo«, odnosno so bili na Jelačevem trgu, kjer so prijeli atentatorja. Razprava je trajala do 19. in se jutri nadaljuje. Danes je bilo končno zaslišanje prič, jutri se prične čitanje raznih spisov in je pričakovati, da bo jutri razprava zaključena.

Vinogradniki in trošarina na vino

Beograd, 23. aprila p. Pomočnik finančnega ministra g. Gospodnetić je danes dopolnje sprejel deputacijo vinogradnikov iz vse države. Deputacija je intervjuvala glede trošarine na vino po novem trošarinskem zakonu. Vinogradniki uvažujejo razloge, ki so dovedli do povišanja trošarine na vino ter priznavajo povišanje, mislijo pa, da bi bilo potrebno, da se začne povišana trošarina pobirati mesto s 15. aprilom še le s prihodnjim letom. To bi na eni strani olajšalo poslovanje, na drugi strani pa bi ne oviralo kupčije z vinom, ke so mnogi trgovci že sedaj sklenili kupčije, pri čemur seveda niso upoštevali povišane trošarine. Glede žganja je deputacija izrazila mnenje, da bi se morala pobirati trošarina po alkoholni stopnji tako, da bi bila za močno žganje višja, za maniprocentno žganje pa manjša. S temi predlogi se bo bavila še vlada, ki bo končno veljavno sklepala o vseh teh vprašanjih.

Uspešen razvoj pogajanj z Rumunijo

Beograd, 23. aprila. 8. Finančna sekcija rumunsko-jugoslovenske delegacije, ki vodi pogajanja o rešitvi raznih finančnih vprašanj, je danes dokončala razpravo o preprečenju dvojnega obdavčenja davolastnikov. Tozadavna konvencija je bila danes parafirana, ter je že pripravljena za končni podpis. Tudi v ostalih sekcijah pogajanja z uspehom napredujejo in je pričakovati, da bodo vsa vprašanja, ki so na dnevnem redu v kratkem rešena.

Beograd, 23. aprila p. Rumunski poslanik Filodor je danes obiskal namestnika ministra zunanjih del dr. Kumanudija, s katerim je razpravljal o delu in pozicijah rumunskih in jugoslovenske delegacije v posameznih sekcijah. Pogajanja potekajo ugodno in so mnoge sekcije že završile svoje delo.

Most pod avtomobilom zrušil

Kostajnica, 23. aprila. n. Čez reko Uno vodeči most se je danes zrušil. Z v hudi zimi so ledeni skladi močno poškodovali stebreške mosta ter je bilo vsak čas pričakovati katastrofo. Ko je vozil čez most težak vojaški tovorni avtomobil naložen z raznim materijalom, se je most pod težo zrušil in avtomobil je padel v vodo. Šofer se je z največjim naporom rešil.

Imenovanja in premetistve

Beograd, 23. aprila p. Sodnik dr. Josip Kolšek, dosedaj v Brezicah, je premeščen k okrožnemu sodišču v Mariburu. V višjo skupino sta pomaknena profesorja Franz Geranec in Silvestr Kramar, oha na II. dr. gernerji v Ljubljani in prof. Franc Stopar v Kranju.

Sneg tudi na Hrvatskem

Zagreb, 23. aprila n. Po vrhovih okoli Zagreba, zlasti na Sljemenu je zapadel danes precej debel sneg, ponekod do 20 cm. V mestu samem je deževalo.

Nemški avtomobilisti v Dalmaciji

Split, 23. aprila. n. Danes opoldne so nemški avtomobilisti-izletniki prispeli v Split. Člani splitskega avtomobilskega kluba so šli več kilometrov gostom nasproti pri vhodu v mesto in jim postavili slavolet, kjer se je vršil tudi oficijelni sprejem. Nemške goste so pozdravili zastopniki mesta in oblasti. Nemški avtomobilisti ostanejo v Splitu do 25. t. m.

Dubrovnik, 23. aprila. n. Nemški avtomobilisti so si včeraj ves dan razgledovali zanimivosti dubrovnike okolice. Zvečer se je vršil v kopališču »Kunari« elitni ples. Danes ob 6. so avtomobilisti odpotovali proti Splitu.

Virmanski promet Poštne hranilnice

Beograd, 23. aprila. p. S 1. majem uvede Poštna hranilnica pri vseh svojih podružnicah in prekocentralni virmanski promet s Francijo in z Alžirjem. Zadevne informacije dajejo vse podružnice kakor centrala Poštne hranilnice.

Koncert narodnega orkestra iz Beograda

Snoči se je vršil v dvorani Union koncert narodnega orkestra oblastnega odbora Udruženja vojnih invalidov iz Beograda. Koncert je bil slabo pripravljen in zato tudi slabo obiskan. Navzoča publika pa je bila vžvičena od narodnih pesmi in melodij, ki so jih neustrašivo svirali in pevali beograjski pevci in muzikanti v glavnem s pretenzijo, nuditi poslušalcem prijeten večer. To se jim je v polni meri posrečilo.

Drugače je s strogo umetniškega stališča. O tem piše naš koncertni kritik:

Značaj koncerta je bil bolj folklorističen nego umetniški. Spored je otvoril guslar, sledile so razne točke (samospevi s spremieniem orkestra, solo za flavto, duet za dve flavti in pod.), — ena drugi prave podobna. Začetek vsake pesmi je navadno par kitie počesnega temna, ki utruja poslušalca, zaključena je pa skoraj točka za točko s kolom. Kot solisti so nastopali seveda neizveščani pevci, vsak teh je prevzel istočasno s peljem tudi vodilno melodijo v orkestru, ki navadno spremlja njegov glas v oktavah